

### บทที่ 3

#### ระเบียบวิธีการศึกษา

การศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาการประสานงานของอาสาสมัครคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ: ศึกษาเฉพาะกรณีอาสาสมัครคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพจังหวัดอ่างทอง ผู้ศึกษาได้กำหนดระเบียบวิธีดังนี้

#### วิธีการศึกษา

ผู้ศึกษาได้กำหนดระเบียบวิธีการศึกษาในการศึกษาเรื่อง “แนวทางการพัฒนาการประสานงานของอาสาสมัครคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ: ศึกษาเฉพาะกรณีอาสาสมัครคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพจังหวัดอ่างทอง” โดยเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey) ประกอบด้วย ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา การเก็บรวบรวมข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยมีวิธีการศึกษาและรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ศึกษาจากเอกสาร (Documentary Study) โดยการศึกษาจากหนังสือ เอกสาร บทความ วารสาร อินเทอร์เน็ต วิทยานิพนธ์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง
2. ศึกษาโดยการวิจัยภาคสนาม (Field Study) โดยการนำความรู้จากข้อ 1. มาสร้างแบบสอบถาม เป็นเครื่องมือในการวิจัย ซึ่งผู้ศึกษาใช้แบบสอบถาม ในการศึกษาและเก็บข้อมูลจากอาสาสมัครคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ในพื้นที่จังหวัดอ่างทอง และแบบสัมภาษณ์ผู้บริหารกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ

#### ประชากรที่ใช้ในการศึกษา

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษานี้ มี 2 กลุ่ม คือ

1. อาสาสมัครคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ที่ได้รับการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาศักยภาพจากกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กระทรวงยุติธรรม และอาศัยอยู่ในพื้นที่จังหวัด อ่างทอง ซึ่งประชากรกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา เป็นอาสาสมัครคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ที่ได้รับการคัดเลือกและสรรหาโดยความร่วมมือกับคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จำนวน 574 คน

โดยใช้ขนาดตัวอย่าง 222 คน ได้แบบสอบถามคืนมาทั้งสิ้น 222 คน คิดเป็น 100 % ของแบบสอบถามที่แจกไปทั้งหมด

## 2. ผู้บริหารของกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ จำนวน 3 คน

### เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ คือ แบบสอบถามเชิงปริมาณและเครื่องมือเชิงคุณภาพ ได้แก่ สัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ซึ่งผู้ศึกษาได้สร้างขึ้นจากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยนำเอาความรู้จากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยมาสร้างเป็นเครื่องมือดังกล่าว ซึ่งแบ่งออกเป็นดังนี้

#### 1. แบบสอบถามชนิดปลายเปิด และแบบสอบถามชนิดปลายปิด สำหรับอาสาสมัครคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ

รายละเอียดในแบบสอบถามแบ่งคำถามออกเป็น 4 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 เป็นคำถามที่เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของกลุ่มประชากรในการศึกษา ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ การศึกษา อาชีพ รายได้ และ สถานภาพทางสังคม ซึ่งเป็นคำถามแบบเลือกตอบ จำนวน 7 ข้อ

ส่วนที่ 2 เป็นคำถามที่ใช้ในการสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับ ลักษณะการประสานงาน และปัญหาที่เกิดขึ้นในการประสานงานของอาสาสมัครคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ เป็นแบบสอบถามที่ใช้มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยการวัดระดับความคิดเห็น ซึ่งครอบคลุมการศึกษาไว้ 4 ประเด็น คือ

- |                                                     |             |
|-----------------------------------------------------|-------------|
| 2.1 ระบบการติดต่อสื่อสาร                            | จำนวน 6 ข้อ |
| 2.2 บรรยากาศในการทำงาน                              | จำนวน 2 ข้อ |
| 2.3 การทำงานสอดคล้องต้องกัน                         | จำนวน 4 ข้อ |
| 2.4 เป็นไปตามเป้าหมาย                               | จำนวน 3 ข้อ |
| ซึ่งเป็นคำถามแบบเลือกตอบ รวมเป็นจำนวนทั้งหมด 15 ข้อ |             |

เกณฑ์การวัดระดับความคิดเห็นของผู้ตอบคำถาม ซึ่งเป็นคำถามเชิงบวกทั้งหมด ผู้ศึกษาให้ข้อคำถาม เป็น 5 ระดับ คือ

เลือกตอบ

|                   |     |         |
|-------------------|-----|---------|
| เห็นด้วยมากที่สุด | ให้ | 5 คะแนน |
| เห็นด้วยมาก       | ให้ | 4 คะแนน |
| เห็นด้วยปานกลาง   | ให้ | 3 คะแนน |
| เห็นด้วยน้อย      | ให้ | 2 คะแนน |
| เห็นด้วยน้อยมาก   | ให้ | 1 คะแนน |

ส่วนที่ 3 เป็นคำถามที่ใช้ในการสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะของอาสาสมัครฯ ต่อแนวทางการพัฒนาการประสานงาน เป็นแบบสอบถามที่ใช้มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยการวัดระดับความคิดเห็น ซึ่งครอบคลุมการศึกษาไว้ 4 ประเด็น คือ

- |                                                    |             |
|----------------------------------------------------|-------------|
| 3.1 ด้านการจัดทำแผนและหน้าที่การงาน                | จำนวน 2 ข้อ |
| 3.2 ด้านการติดต่อสื่อสาร                           | จำนวน 3 ข้อ |
| 3.3 ด้านการพัฒนาบุคลากร                            | จำนวน 2 ข้อ |
| 3.4 ด้านการใช้คณะกรรมการกลาง                       | จำนวน 2 ข้อ |
| 3.5 ด้านการติดตามผล                                | จำนวน 2 ข้อ |
| 3.6 ด้านการใช้เจ้าหน้าที่เฉพาะ<br>และหน่วยงานแนะนำ | จำนวน 4 ข้อ |
| 3.7 ด้านการจัดประชุมเพื่อแลกเปลี่ยน<br>ความคิดเห็น | จำนวน 2 ข้อ |
| 3.8 ด้านการใช้วิธีงบประมาณ                         | จำนวน 2 ข้อ |
| 3.9 ด้านการจัดให้มีการบำรุงขวัญและกำลังใจ          | จำนวน 2 ข้อ |
- ซึ่งเป็นคำถามแบบเลือกตอบ รวมเป็นจำนวนทั้งหมด 15 ข้อ

เกณฑ์การวัดระดับความคิดเห็นของผู้ตอบคำถาม ซึ่งเป็นคำถามเชิงบวกทั้งหมด ผู้ศึกษาให้ข้อคำถาม เป็น 5 ระดับ คือ

เลือกตอบ

|                   |     |         |
|-------------------|-----|---------|
| เห็นด้วยมากที่สุด | ให้ | 5 คะแนน |
| เห็นด้วยมาก       | ให้ | 4 คะแนน |
| เห็นด้วยปานกลาง   | ให้ | 3 คะแนน |
| เห็นด้วยน้อย      | ให้ | 2 คะแนน |
| เห็นด้วยน้อยมาก   | ให้ | 1 คะแนน |

ส่วนที่ 4 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะอื่นๆ ที่เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการประสานงาน เป็นคำถามประเภทปลายเปิดให้ตอบอิสระ

2. แบบสัมภาษณ์ผู้บริหาร (In-depth Interview) โดยมีรายละเอียดของแบบสัมภาษณ์ คือ

1) ทิศต่อลักษณะหรือช่องทางการประสานงานระหว่างอาสาสมัครฯ และ กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ และหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐ และ ภาคประชาชน

2) ปัญหาอุปสรรคในการประสานงานของอาสาสมัครคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ และ กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ

3) แนวทางการพัฒนาการประสานงาน ระหว่างอาสาสมัครฯ และกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ รวมทั้งหน่วยงานต่างๆ เกี่ยวข้อง

ลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบคำถามได้ตอบอย่างอิสระ โดยผู้ศึกษาเป็นผู้รวบรวมเพื่อนำประเด็นสำคัญต่างๆ มารวบรวมเป็นข้อมูลในแนวทางการพัฒนางานอาสาสมัครคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ

#### การวัดคุณภาพของเครื่องมือ

ผู้ศึกษาได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น ไปทดสอบหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และความเชื่อมั่นของข้อความคำถามที่จะใช้ศึกษา ประกอบด้วย

1. การทดสอบคุณภาพ เครื่องมือตรวจสอบเนื้อหา โดยนำแบบสอบถามให้อาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิและอาจารย์ที่ปรึกษา ตรวจสอบแก้ไขปรับปรุง เพื่อความเหมาะสมตรงตามเนื้อหา (Content Validity) ปรับปรุงแก้ไขภาษาและคำถามให้กระชับ ชัดเจน เข้าใจง่าย สำหรับผู้ตอบสามารถใช้เป็นแบบสอบถามได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. นำแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงแล้วไปทดสอบ (Pre-test) เพื่อหาความเที่ยงตรง (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยทดลองเก็บจากกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งขอความร่วมมือจากอาสาสมัครคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ในเขตจังหวัดฉะเชิงเทรา จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยได้ค่าความเชื่อมั่นที่ .9069 ซึ่งถือว่าแบบสอบถามมีความเชื่อมั่นในระดับสูง

### การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

หลังจากที่ผู้ศึกษาได้ตรวจสอบความสมบูรณ์ถูกต้องของแบบสอบถามแล้ว จึงได้นำข้อมูลมาประมวลผลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ เพื่อทำการวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ SPSS (Statistical Package for Social Sciences) และใช้วิธีทางสถิติในการวิเคราะห์ ดังนี้

#### 1. สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) คือ

1.1 ค่าร้อยละ (Percentage) ใช้ในการเปรียบเทียบการกระจายของข้อมูลเพื่อนำเสนอข้อมูลทั่วไปของประชากรที่ศึกษา

1.2 ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ใช้ในการหาค่าเฉลี่ยน้ำหนักของความคิดเห็นของประชากร จากข้อคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

2. สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistic) เพื่อให้ใช้ทดสอบหาความแตกต่างโดยกำหนดนัยยะสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังนี้

2.1 ใช้ค่า t-test เพื่อทดสอบความแตกต่างในกรณีที่ตัวแปรอิสระมีเพียง 2 กลุ่ม

2.2 ใช้ในการวิเคราะห์ความแปรปรวน ค่า F-test เพื่อทดสอบความแตกต่างในกรณีที่ตัวแปรอิสระมีมากกว่า 2 กลุ่มขึ้นไป

การแสดงระดับของคะแนนเฉลี่ย พิจารณาจากคะแนนของคำตอบ ซึ่งแบ่งการวัดความคิดเห็น โดยการหาค่าพิสัย 5 ระดับ คือ

$$\text{ช่วงความกว้าง} = \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} = 0.80$$

เห็นด้วยมากที่สุด เห็นด้วยมาก เห็นด้วยปานกลาง เห็นด้วยน้อย เห็นด้วยน้อยที่สุด  
จากสูตร ดังนี้

|               |           |                            |
|---------------|-----------|----------------------------|
| เกณฑ์ในการวัด | 4.21-5.00 | หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด  |
| เกณฑ์ในการวัด | 3.41-4.20 | หมายถึง เห็นด้วยมาก        |
| เกณฑ์ในการวัด | 2.61-3.40 | หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง    |
| เกณฑ์ในการวัด | 1.81-2.60 | หมายถึง เห็นด้วยน้อย       |
| เกณฑ์ในการวัด | 1.00-1.80 | หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด |

### การนำเสนอผลการศึกษา

การเสนอข้อมูลที่ได้จากการศึกษาในเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) ประกอบ  
ตารางแสดงข้อมูลทางสถิติ (Statistical Analysis)